

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 31A
(Prot. Nr. 26 , 4.§)

2014. gada 29. maijā

Par paziņoto vienošanos

Lieta Nr. 960/14/03.02./5

Par SIA „RusLatNafta” un SIA „East-West Transit” vienošanos

[1] Konkurences padome (KP) 27.03.2014. saņēma SIA „East-West Transit” (EWT) 25.03.2014. ziņojumu *Par tirgus dalībnieku vienošanos* starp EWT un SIA „RusLatNafta” (RLN) (Ziņojums).

[2] Izvērtējot sniegto informāciju, konstatēts, ka Ziņojums neatbilst Ministru kabineta noteikumos Nr.799 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata ziņojumu par tirgus dalībnieku vienošanos” (MK noteikumi) prasībām.

[3] Papildus informācija tika saņemta 14.04.2014., 08.05.2014. un 13.05.2014.

[4] Saskaņā ar MK noteikumu 6.punktu ziņojuma iesniegšanas diena ir diena, kad KP saņemta visa šo noteikumu pielikumā minētā informācija. Līdz ar to, pamatojoties uz MK noteikumu 6.punktu, Ziņojuma saņemšanas diena KP ir 13.05.2014.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un papildus saņemto informāciju, kā arī tās rīcībā esošo informāciju, KP

konstatēja:

1. Vienošanās dalībnieki un to darbības veidi

[5] EWT ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003295522, juridiskā adrese: Lubānas iela 66, Rīga, Latvija.

EWT galvenie darbības veidi ir degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība, kā arī degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās (DUS). Saskaņā ar Valsts ieņēmuma dienesta (VID) publiskojamo datu bāzē¹ pieejamo informāciju VID ir izsniedzis EWT speciālo atļauju (licenci) BM Nr.00000000159 naftas produktu mazumtirdzniecībai. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju EWT ir tiesības izmantot *Latvijas Nafta* preču zīmi.

¹ VID interneta vietne: http://www6.vid.gov.lv/vid_pdb

[6] RLN ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003497879, juridiskā adrese: Jelgavas ielā 2a, Daugavpils, LV-5420, Latvija.

Ziņojumā kā RLN darbības veids norādīta degvielas mazumtirdzniecība DUS. Saskaņā ar VID publiskojamo datu bāzē pieejamo informāciju VID ir izsniedzis RusLatNafta speciālo atļauju (licenci) BM Nr.00000000181 naftas produktu mazumtirdzniecībai. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju RLN degvielu mazumtirdzniecībā realizē ar *DINAZ* preču zīmi.

2. Paziņotā vienošanās

[7] Saskaņā ar Ziņojumā norādīto EWT un RLN paredz sadarboties benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū. Ziņojumam ir pievienots EWT un RLN Sadarbības līguma projekts.

[8] EWT un RLN vienojas savstarpēji apkalpot klientus, nodrošinot pārdošanas līgumos noteiktos nosacījumus, tādējādi palielinot EWT un RLN klientiem pieejamo DUS pārklājumu Latvijā. Vienošanās mērķis ir palielināt EWT un RLN konkurētspēju degvielas mazumtirdzniecības tirgū, tai skaitā sniegt iespēju EWT un RLN piedalīties konkursos par degvielas piegādi Latvijā, kur nolikumos ir paredzēti ierobežojumi pretendentiem ar mazāku DUS pārklājumu.

[9] Saskaņā ar ziņojumā norādīto EWT degvielas kartes tiks apkalpotas arī SIA „Aparts” DUS, kas ir RLN sadarbības partneris. Atbilstoši 19.01.2004. līgumam *Par degvielas karšu apkalpošanu* SIA „Aparts”, kā DUS operators, tās DUS tīklā nodrošina degvielas izsniegšanu RLN klientiem, izmantojot noteikta parauga degvielas kartes [*DINAZ* preču zīme].

[10] Vienošanās tiks realizēta, izmantojot uzņēmumu klientu lojalitātes kartes degvielas iegādē. Degvielas kartes ļaus RLN un EWT klientiem norēķināties par degvielu vienošanās dalībnieku DUS tīklā bezskaidrā naudā, saskaņā ar līguma, kas noslēgts starp RLN un tās klientu un EWT un tās klientu, noteikumiem par cenu, atlaidēm, kredītlimitu un apjomiem. Vienošanās dalībnieku klienti par degvielu, kas saņemta otra vienošanās dalībnieka DUS, norēķināsies ar savu sadarbības partneri (attiecīgi RLN un EWT) saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp RLN un EWT un attiecīgo klientu. Otram vienošanās dalībniekam šie klienta noteikumi nav un nebūs zināmi.

[11] Vienošanās dalībniekam, apkalpojot klientu, attiecīgajā DUS jāautorizē klientam izsniegto degvielas karti ar POS-termināla palīdzību (otram vienošanās dalībniekam (kas nav kartes izdevējs) nebūs zināms klienta nosaukums).

[12] Atbilstoši EWT un RLN 09.05.2014. vēstulē norādītajam EWT un RLN katra mēneša sākumā iesniegs viens otram rēķinu par iepriekšējā mēnesī partnera klientu pirkumiem un rēķinu detalizāciju, kurā tiks iekļauta detalizēta informācija par katru pirkumu: kartes numurs, uzpildes datums un laiks, čeka numurs, degvielas daudzums, degvielas veids un degvielas mazumtirdzniecības cena DUS iegādes brīdī bez atlaides. Saskaņā ar RLN 22.04.2014. vēstulē norādīto (*). Savstarpēji vienošanās dalībnieki veiks norēķinus par iepriekšējā mēnesī klientiem izsniegto degvielu par cenu, kas noteikta Sadarbības līguma projektā (SIA „Orlen Latvija”, reģ.Nr.40003637994 vidējā mēneša vairumtirdzniecības cena vienam litram ar Sadarbības līgumā noteikto uzcenojumu par vienu litru).

3. Vienošanās atbilstība Konkurences likuma 11.panta otrajai daļai

[13] Saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta otro daļu *par spēkā esošām tiek atzītas tādas vienošanās, kuras veicina preču ražošanas vai realizācijas uzlabošanu vai ekonomisku attīstību, radot labumu patērētājiem, un tām šā panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu nepiemēro, turklāt šī vienošanās: 1) neuzliek attiecīgajam tirgus dalībniekam ierobežojumus, kuri nav nepieciešami minēto mērķu sasniegšanai; 2) nedod iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā tirgus daļā.*

[14] Izvērtējot Vienošanās nosacījumus, secināms, ka noteikumi attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielas tirdzniecību DUS. Ievērojot minēto, secināms, ka konkrētās preces tirgus, kas sadarbības rezultātā var tikt ietekmēts, ir benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus.

[15] Izvērtējot paziņoto vienošanos, konstatējams, ka vienošanās dalībnieki veiks informācijas apmaiņu par sadarbības partnera klientam realizēto degvielas apjomu sadarbības partnera DUS un cenu, par kādu degviela ir pārdota iepriekšējā periodā. Cenu konkurences elements vienošanās dalībnieku starpā netiek izslēgts, jo cenu noteikšanas brīvība attiecībā uz otru vienošanās dalībnieku netiks ierobežota, tā nosakāma, ņemot vērā katra vienošanās dalībnieka individuālos saimnieciskos apsvērumus, un, informācija, ar kuru sadarbības partneri apmainīsies, ir objektīvi nepieciešama, lai paziņotā vienošanās varētu tikt īstenota.

[16] EWT,RLN un SIA „Aparts” pēc realizētā degvielas apjoma nav lieli tirgus dalībnieki Latvijas degvielas mazumtirdzniecības tirgū, to mazumtirdzniecībā realizētais degvielas apjoms Latvijā veido: 1) RLN tirgus daļa Latvijā 2011., 2012. un 2013.gadā ir mazāka par 5%, attiecīgi (*); 2) EWT tirgus daļa Latvijā 2011. un 2012.gadā ir mazāka par 5%, un 2013.gadā ir mazāka par 10%, attiecīgi (*), 3) SIA „Aparts” tirgus daļa Latvijā 2011., 2012. un 2013.gadā ir mazāka par 5%, attiecīgi (*); EWT un RLN, paplašinot DUS tīklu, kas pieejams abu pušu klientiem, paaugstina savu konkurētspēju Latvijas degvielas mazumtirdzniecības tirgū.

[17] Realizējot vienošanās darījumu, veidojas koordinētas darbības risks, kas būtu vērsts uz vienotu cenu politikas noteikšanu reģionos, kur atrodas abu tirgus dalībnieku DUS. Vienlaicīgi secināms, ka, lai gan klients varēs izmantot abu vienošanās dalībnieku DUS, gala cena tiks noteikta, ņemot vērā konkrētam klientam konkrētā uzņēmumā piešķirtā atlaide, līdz ar to klienta izvēle būs bāzēta uz diviem aspektiem - cena DUS (uz pilona) un uzņēmuma piešķirtā atlaide. Līdz ar to konkurences elements par klientu tiks realizēts, izmantojot atlaides apmēru.

[18] KP jau iepriekš ir vērtējusi sadarbības vienošanās, kurās ir iesaistījušās EWT un RLN. EWT 2013.gadā ir vienojusies ar SIA „Sumata” un SIA „Astarte Nafta” par savstarpēju klientu apkalpošanu DUS². Savukārt RLN ir 2014.gadā vienojusies ar SIA „Neste Latvija” par vienpusēju RLN klientu apkalpošanu SIA „Neste Latvija” DUS³. Vienlaicīgi secināms, ka sadarbības vienošanās darījumi tiek realizēti tikai starp konkrētajā vienošanās darījumā iesaistītajām pusēm, un katram nākošajam darījuma partnerim nav saistoši iepriekš noslēgtie darījumi, un tiks saglabāta vienošanās dalībnieku savstarpējā konkurence.

² KP 11.07.2013. lēmums Nr.34 “Par paziņoto vienošanos. “Par SIA „East-West Transit” un SIA „Sumata” vienošanos”

KP 30.05.2013. lēmums Nr.26 „Par paziņoto vienošanos.”Par SIA „Astarte Nafta” un SIA „East-West Transit” vienošanos”

³ KP 14.02.2014. lēmums nr.8 „Par paziņoto vienošanos. “Par SIA „Neste Latvija” un SIA „RusLatNafta” vienošanos”

[19] Izvērtējot paziņoto vienošanos, secināms, ka sadarbības rezultātā vienošanās dalībnieki veicinās pieprasījumu pēc vienošanās precēm un līdz ar to šo preču izplatīšanu, pieaugs arī vienošanās dalībnieku tirgus spēja. Vienošanās rezultātā arī palielināsies to tirgus dalībnieku skaits, kas spēj piedāvāt DUS tīkla pakalpojumus ievērojamā Latvijas teritorijā, konkurējot ar lielākajiem DUS tīkliem, un līdz ar to uzlabosies konkurences situācija tirgū kopumā. Īstenojot paziņoto vienošanos, vienošanās dalībnieki dos iespēju to klientiem izmantot piešķirtās atlaides plašākā teritorijā un lielākā skaitā DUS, kas ir vērtējams kā būtisks ieguvums patērētājiem, jo šo uzņēmumu klientiem ir iespēja izmantot piešķirtās atlaides vairākos DUS, kas savukārt veicina šo uzņēmumu ekonomisko attīstību un stiprina konkurētspēju.

[20] KP konstatē, ka EWT un RLN paziņotā vienošanās kopumā veicina preču realizācijas uzlabošanu, radot labumu patērētājiem, neuzliek vienošanās dalībniekiem ierobežojumus, kuri nav nepieciešami vienošanās mērķu sasniegšanai, kā arī nedod iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā konkrētā tirgus daļā. Tādējādi konkrētā paziņotā vienošanās ir atļaujama.

[21] Saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta trešo daļu KP ir tiesīga atļaut vai atļaut ar nosacījumiem uz noteiktu termiņu paziņoto vienošanos, ja tā atbilst 11.panta otrajai daļai.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 6.punktu un 11.panta pirmo, otro un trešo daļu, Ministru kabineta noteikumu Nr.799 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata ziņojumu par tirgus dalībnieku vienošanos” 11.punktu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut SIA „East-West Transit” un SIA „RusLatNafta” paziņoto vienošanos atbilstoši Sadarbības līguma projekta noteikumiem un Ziņojuma izvērtēšanas gaitā papildus sniegtajiem paskaidrojumiem.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

S.Ābrama